

Studiehulp

WEGWIJS WORDEN IN HET BOEK

Wanneer je net begint met Een cursus in wonderen of als Cursusstudent nog weinig met het dikke blauwe boek hebt gewerkt, kan het handig zijn een overzicht te hebben van wat je allemaal in het boek tegenkomt. In deze studiehulp bladeren we door het boek, van begin tot einde, en vind je bij elke onderdeel een paar opmerkingen of een korte toelichting.

Ik ga uit van de Nederlandstalige uitgave, en van het exemplaar dat ik op het moment dat ik dit schrijf (2010) zelf gebruik (5^e herziene druk, dundrukuitgave). Het is mogelijk dat in latere drukken kleine wijzigingen of aanvullingen worden opgenomen.

Inhoudsoverzicht

Na de titelpagina's tref je eerst een inhoudsoverzicht aan. Het boek begint met een Voorwoord, gevolgd door de drie delen van de Cursus: Tekstboek, Werkboek en Handboek voor leraren. Tenslotte is er een Aanhangsel. Dit is overigens een globale inhoudsopgave. Elk van de drie delen bevat een eigen, uitgebreide inhoudsopgave.

Voorwoord

Het Voorwoord begint met een korte toelichting over hoe het ontstond. Nadat de eerste publicatie van de (Engelstalige) Cursus gerealiseerd was, werd het op veler verzoek geschreven als een korte inleiding op de Cursus. In de latere uitgaven is besloten deze tekst als voorwoord op te nemen. Het bestaat uit drie onderdelen, en is zeer geschikt als eerste oriëntatie op de Cursus. De eerste twee delen – *Hoe de Cursus ontstond* en *Wat de Cursus is* – werden door Helen Schucman zelf geschreven. Het laatste deel – *Waar de Cursus over gaat* – werd net als de Cursus door Jezus aan Helen gedictreed. In dit laatste deel lees je in feite een samenvatting van Jezus zelf van het denksysteem en de weg van de Cursus.

De drie delen van de Cursus: Tekstboek, Werkboek, Handboek voor leraren

Wanneer je begint met de Cursus, vraag je je misschien af waar je zult beginnen, en of het de bedoeling is de drie delen na elkaar (of eventueel gelijktijdig) door te werken. Jezus zegt daarover zelf in het Handboek (H29.1:5-7) dat er géén vaste volgorde is, maar dat iedere student zelf (vanuit innerlijke leiding) kan aanvoelen en bepalen wat voor hem of haar de beste werkwijze is. Het is dus ook mogelijk met het Werkboek of het Handboek te beginnen, en het Tekstboek pas later door te nemen. Ook is het mogelijk het Werkboek te gaan doen, en tegelijkertijd de theorie uit het Tekstboek of het Handboek door te nemen. Uiteindelijk zul je, als de Cursus je spirituele pad is, echter wel de gehele Cursus - dus alle delen - moeten doornemen (en deze steeds weer opnieuw lezen en bestuderen). Wanneer je bijvoorbeeld alleen het Werkboek zou doen en het Tekstboek niet, laat je de gehele theoretische onderbouwing van de praktijkweg van de Cursus liggen, en daarmee kun je niet daadwerkelijk begrijpen wat vergeving inhoudt en hoe je het kunt toepassen. Het Tekstboek tot je nemen zónder de theorie te gaan toepassen in je dagelijkse leven, met behulp van het Werkboek, gaat beslist ook niet werken. Maar het is een goed idee je steeds wat betreft volgorde én het voor jou juiste tempo door Jezus of de Heilige Geest te laten leiden.

Nog een opmerking vooraf: er zijn kleine verschillen tussen de verschillende drukken. Vooral wanneer je in een groep uit de Cursus leest, ontdek je wellicht dat er af en toe een woord of zinsdeel is veranderd. Soms hebben de vertalers bij een nieuwe druk een vertaling nog eens bekeken en hier iets in gewijzigd. Het betreft voor zover mij bekend altijd kleine

'bijschavingen', om een nog iets beter lopende of meer accurate vertaling te krijgen. Soms is dat gebeurd naar aanleiding van suggesties van lezers na de eerste Nederlandstalige publicatie. De verschillende drukken kunnen zonder enig probleem naast elkaar gebruikt worden, omdat het zoals gezegd heel kleine wijzigingen betreft.

Een voorbeeld: de laatste zin uit het gebed aan het einde van T2.V.A luidde in de eerste druk (1999): "Ik zal genezen zijn, wanneer ik me door Hem laat leren hoe ik anderen genees." In het Engels staat er: "I will be healed as I let Him teach me to heal." Vanaf de 5e herziene druk (2004) is het wat soepeler vertaald als: "Ik zal genezen zijn, wanneer ik toelaat dat Hij mij genezen leert" (T2.V.A.18:6).

Tekstboek

Het eerste deel van de Cursus is het Tekstboek. Na een inhoudsopgave kom je bij de (bekende) Inleiding van het Tekstboek die begint met: "Dit is een cursus in wonderen. Het is een verplichte cursus." Vervolgens begint het eerste hoofdstuk. Het Tekstboek kent 31 hoofdstukken, die alle zijn onderverdeeld in paragrafen. Het eerste hoofdstuk begint met 50 'wonderprincipes'. Die vormen in kort bestek een soort 'prelude' op het denksysteem van de Cursus, dat vervolgens wordt uiteengezet.

Wanneer je het Tekstboek leest en bestudeert, is het goed je te realiseren dat het niet lineair is opgebouwd, zoals wij gewend zijn, maar cyclisch van opbouw is. Met lineair wordt bedoeld een verhandeling waarbij alles in een 'logische' volgorde, achter elkaar, wordt uitgelegd. De Cursus heeft echter een cyclische structuur. En hij laat je meteen in het diepe springen. De eerste zin luidt nogal plompverloren: "Wonderen kennen geen rangorde naar moeilijkheid"(T1.I.1:1). Eigenlijk zit hier het hele denksysteem van de Cursus al in, maar zonder dit al te kennen is het een vrij onbegrijpelijke zin. Vervolgens wordt het denksysteem ontwikkeld, waarbij steeds thema's en ideeën worden opgepakt, terzijde gelegd en later opnieuw opgepakt en verder uitgewerkt. (Zie over de cyclische opbouw de studiehulp: 'De structuur van *Een cursus in wonderen*'.)

Het denksysteem van de Cursus bestaat uit een groot aantal thema's, ideeën en begrippen, die met elkaar samenhangen en tezamen het grotere denksysteem vormen. Omdat in elk deel het geheel zit (dit komt omdat de Cursus een weerspiegeling van de waarheid is), zit in elk thema of begrip tegelijkertijd het gehele denksysteem. Het zijn in wezen verschillende ingangen.

Nummering

In de gehele Cursus is elk hoofdstuk, paragraaf, alinea én elke zin genummerd. In het Tekstboek zijn de hoofdstukken met gewone cijfers aangegeven en de paragrafen met Romeinse cijfers. T26.IX betekent dus: Tekstboek (=T) hoofdstuk 26, 9^e paragraaf. Omdat ook de alinea's en zinnen binnen een alinea genummerd zijn, kun je op die manier naar elke zin uit de Cursus verwijzen en deze terugvinden. T26.IX.7:1 betekent dus: Tekstboek hoofdstuk 26, 9^e paragraaf, alinea 7, eerste zin (van alinea 7). De nummering is hetzelfde voor de uitgaven van de Cursus in alle talen. Dus wanneer je T26.IX.7:1 opzoekt in bijvoorbeeld de Nederlandse, Engelse, Franse of Hebreeuwse uitgave, kom je altijd bij dezelfde zin uit. Dit betekent dat de vertalers van de Cursus (vanuit het oorspronkelijke Engels in een andere taal) de zinnen uit de Engelse editie moeten handhaven; ze mogen niet van één Engelse zin twee (kortere) zinnen maken of twee Engelse zinnen samenvoegen tot één zin.

Voor alle onderdelen van de Cursus zijn verwijzingen gemaakt, die je achterin vindt, in het Aanhangsel, onder Vindplaatsaanduiding. Bijvoorbeeld: W = Werkboek, H = Handboek voor leraren, In = Inleiding, Nw = Nawoord. Dus W.In.6:3 betekent: Werkboek, Inleiding, 6^e alinea, 3^e zin. Het Werkboek bestaat uit deel 1 en deel 2, en dit wordt ook in de

Vindplaatsaanduiding aangegeven. In het tweede deel van het Werkboek worden naast de lessen ook thema's behandeld, die zijn genummerd als 1 t/m 14. Wanneer je hiernaar verwijst, moet het verschil met les 1 t/m 14 duidelijk zijn. Vandaar: WdI.12 betekent: Werkboek deel I, les 12. WdII.12 betekent: Werkboek deel II thema 12.

De Vindplaatsaanduiding(of: citaataanduiding) vind je onder citaten in boeken en artikelen over de Cursus. Net als bij de bijbel kun je hierdoor altijd de geciteerde passage terugvinden, in welke uitgave, in welke taal, en met welke paginering ook.

Voetnoten

In het Tekstboek, en sporadisch in de andere twee delen, kom je af en toe een sterretje tegen. Dit wijst op een voetnoot. De voetnoot zelf vind je helemaal achterin, in het Aanhangsel, bij de desbetreffende regel. Er is naar gestreefd weinig voetnoten te gebruiken, en alleen in deze gevallen:

- woordspelingen die in de vertaling verloren gingen;
- uitdrukkingen uit de Amerikaanse cultuur;
- Bijbelcitaten gebaseerd op de King James Version die in de doeltaal (het Nederlands) traditioneel niet op precies dezelfde manier werden vertaald.

In praktijk vallen veel voetnoten in de laatste categorie. De Cursus kent heel veel bijbelcitaten en –verwijzingen: meer dan 800! Soms ook geeft de Cursus een parafrase van een bijbelcitaat. Al deze bijbelverwijzingen worden echter niet met een voetnoot aangegeven, dat gebeurt alleen als de Nederlandse bijbelversies afwijken van de King James Version waar de Cursus naar verwijst. Ook staan de verwijzingen meestal niet tussen aanhalingstekens.

Het zou een misverstand zijn te denken dat je heel goed de bijbel moet kennen om de Cursus te kunnen bestuderen, om alle bijbelverwijzingen te kunnen herkennen. Misschien lees je over de meeste gewoon heen (zo is het mij tenminste vergaan!), en dat is geen enkel probleem. Cursusstudenten met een bijbelse achtergrond zullen echter meer bijbelverwijzingen herkennen, en dat kan voor hen behulpzaam zijn. Wie alle bijbelverwijzingen in de Cursus wil weten: ze staan opgesomd in het boek "Glossary-Index for A Course in Miracles" van Kenneth Wapnick. (Daarnaast is dat een erg handige verklarende-woordenlijst, zij het voor de Engelstalige termen. Het boek is o.m. verkrijgbaar via Miracles in Contact.)

Werkboek

Het tweede deel van de Cursus is het Werkboek. De inhoudsopgave geeft opnieuw een goed beeld van de opbouw ervan. Het bestaat uit 365 lessen (meditatieoefeningen), één voor elke dag van het jaar. Uit de Inleiding blijkt echter dat het geen enkel bezwaar is er langer dan een jaar over te doen, door af en toe een les langer dan één dag toe te passen. Je kunt op elke dag met het Werkboek beginnen. Onder veel Cursusstudenten is de gewoonte ontstaan om op 1 januari met les 1 te beginnen en elke dag een les te doen, met les 365 op 31 december. Dat betekent dat heel veel studenten (wereldwijd) op dezelfde dag dezelfde les doen, de 'les van de dag' genaamd. Dit kan behulpzaam zijn, maar de Cursus zelf zegt er niets over en je kunt gewoon op elk gewenst moment beginnen.

Wanneer je het Werkboek gaat doen is het erg belangrijk om Jezus' instructies en toelichting in de Inleiding eerst door te nemen. En het kan een goed idee zijn deze van tijd tot tijd te herlezen.

Vervolgens begint deel I van het Werkboek, dat bestaat uit les 1 t/m 220. De lessen worden in dit deel regelmatig afgewisseld door een herhalingsperiode, waarin de voorgaande lessen herhaald worden in een iets andere of kortere vorm. Die herhalingslessen zijn gewoon

doorgenummerd. Zo is les 53 de herhaling (in een iets andere vorm) van les 3. Er zijn 6 herhalingperiodes, die allemaal beginnen met een (erg mooie!) inleiding.

Deel II van het Werkboek begint met een Inleiding, waarin doel en opzet van het tweede deel worden toegelicht. In dit deel worden elke tien lessen voorafgegaan door een uiteenzetting over een belangrijk thema uit de Cursus (die vervolgens tien dagen lang herlezen dient te worden). Deze thema's zijn in een vragende vorm gesteld, zoals: Wat is vergeving? Wat is de Christus? De laatste vijf lessen (360-365) worden opnieuw ingeleid. Na de laatste les wordt het Werkboek besloten met een (prachtig!) Nawoord.

Handboek voor leraren

Daarmee zijn we aangekomen bij het derde en laatste deel van de Cursus. Het Handboek voor leraren geeft een samenvatting van de belangrijkste punten uit het Tekstboek en Werkboek. Het geeft tevens richtlijnen voor degenen die de Cursus onderwijzen en leerlingen hebben die de Cursus bestuderen. Het woord 'leraar' (ook wel 'leraar van God') betekent in de Cursus niet per se iemand die formeel (Cursus)leraar is, maar iedere student die gevorderd genoeg is om door middel van zijn of haar eigen vergeving liefde uit te breiden naar anderen. Vandaar de titel van dit deel.

Ook dit deel begint met een inhoudsopgave, gevolgd door een Inleiding. Vervolgens worden aan de hand van 29 hoofdstuktitels in vraagvorm een aantal (maar niet alle!) belangrijke punten uit de Cursus behandeld – theorie én praktijk. Vraag 29 heet "En wat de rest betreft..." en is eigenlijk een soort nawoord.

Tot slot bevat het Handboek de Verklaring van termen. Dit bevat een Inleiding en Nawoord, en geeft een uiteenzetting over 11 belangrijke begrippen uit de Cursus. Deze verklaringen zijn echter moeilijk te begrijpen als je het denksysteem van de Cursus nog niet kent. Ze zijn eerder een soort 'toetje' dan dat ze de begrippen helemaal verhelderen vóór je de Cursus tot je genomen hebt. Die verheldering gebeurt stapsgewijs in het Tekstboek – het gaan begrijpen van deze begrippen is immers geen cognitief proces, maar een spiritueel ontwikkelingsproces. De Verklaring van termen zat nog niet in de allereerste (Engelstalige) uitgave van de Cursus, maar is op verzoek van sommige eerste studenten door Jezus aan Helen gedictieerd, en vervolgens aan de Cursus toegevoegd.

Aanhangsel

Na het Handboek vind je tenslotte in het Aanhangsel nog diverse informatie. Het begint met de Vertalersrichtlijnen, zoals die door de oorspronkelijke uitgever, de Foundation for Inner Peace, zijn opgesteld en waaraan uiteraard ook de Nederlandse vertalers zich dienden te houden. Een belangrijke richtlijn is dat het behouden van de betekenis van *elke* Engelse zin altijd voorrang moet hebben boven vormaspecten, zoals een meer poëtische of literaire vertaling. Dit is geheel in lijn met het denksysteem van de Cursus, waarin benadrukt wordt dat de vorm altijd dienstbaar moet zijn aan de inhoud en nooit op zichzelf van belang is. Dit betekent tevens dat het versmetrum waarin een groot deel van de Engelstalige Cursus is geschreven, in vertalingen niet behouden kan blijven.

Hierop volgt 'Ten geleide bij de Nederlandse vertaling': opmerkingen van de Nederlandse vertalers. Zij bespreken onder meer de vertaalkeuzes die zij hebben gemaakt bij sleutelbegrippen uit de Cursus. Zo geven zij aan hoe ze zijn omgegaan met de vertaling van de Engelse woorden *mind* en *spirit*, die in het Nederlands meestal beide met 'geest' worden vertaald. In de Cursus is het onderscheid tussen deze twee woorden echter essentieel. De

vertalers hebben dit opgelost door een nieuw woord, een neologisme, in te voeren als vertaling van *mind*: 'denkgeest'. Naast een toelichting op de vertaling van enige sleutelbegrippen, staan hier o.m. ook opmerkingen over het hoofdlettergebruik in de Cursus. Het kan ter oriëntatie interessant zijn dit onderdeel door te lezen, omdat het je meteen laat kennismaken met een aantal belangrijke begrippen uit het denksysteem van de Cursus.

Na dit onderdeel vind je de eerder genoemde Vindplaatsaanduiding, met alle afkortingen en ook voorbeelden. Dit wordt gevolgd door de voetnoten (onder 'Aantekeningen') en tenslotte vind je korte informatie over de uitgevers van de Engelstalige en de Nederlandstalige Cursus. De Engelstalige editie, *A Course in Miracles*, wordt gepubliceerd door de Foundation for Inner Peace. De Nederlandse vertaling *Een cursus in wonderen* wordt gepubliceerd door uitgeverij Ankh-Hermes.

Aanvullingen op de Cursus

Nadat het dictaat van de Cursus beëindigd was, zijn twee aanvullingen gedictieerd aan Helen Schucman. De titels zijn: 'Psychotherapie. Doel, proces en praktijk', en: 'Het lied van het gebed. Gebed, vergeving, genezing'. Deze zijn gepubliceerd in een apart verkrijgbaar boekje, dat in het Nederlands vertaald is onder de naam: 'Aanvullingen op *Een cursus in wonderen*'. (In een recent verschenen Engelse Cursusuitgave zijn, naast de Cursus zelf, ook de twee Aanvullingen opgenomen).

Deze twee teksten zijn gepubliceerd nadat de Cursus verschenen was en dienen als uitbreiding van het materiaal van de Cursus zelf. Zoals de titel al zegt zijn ze als aanvulling bedoeld en niet als inleiding op de Cursus. Je kunt ze dan ook het beste lezen wanneer je de Cursus al kent en op de hoogte bent van de begrippen die de Cursus hanteert. Ze bevatten materiaal over de specifieke onderwerpen die genoemd worden in de titels.